

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lapin kauppakamari pitää valtakunnallista lupa- ja valvontavirastoa erittäin kannatettavana, sillä valtakunnallinen toimija yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöjä ja laintulkintaa. Hyvin toteutettuna koko valtion aluehallinnon ja luvituksen uudistus lisää yritysten toimintaympäristön ennakoitavuutta. Vielä on epäselvää, kuinka uudistus todellisuudessa vastaa tavoitteisiinsa.

Lupa- ja valvontaviraston toiminta-ajatuksessa on mukana asiakaslähtöisyys. Kauppakamarin mukaan toiminnassa on tärkeää ottaa keskiöön asiakkaan, eli luvanhakijan, näkökulma. Asiakaslähtöisyyden käytännön toteutumiseen tulee panostaa laadukkaan ja nopean valmistelun mahdollistamiseksi.

Investointien houkuttelun, niiden toteuttamisen ja Suomen kilpailukyvyn kannalta on etenkin viraston ympäristötoimialalla suuri merkitys. Yhden luukun periaatteella toimiva sujuva, ennakoitava ja nykyistä nopeampi luvitus on kriittisen tärkeä eri elinkeinojen kehittymisen kannalta. Lapilla on mittava investointipotentiaali, jonka toteutumista tulee edistää. Investoinnit eivät voi jäädä seisomaan pitkiin luvitusprosesseihin.

Kauppakamari korostaa, että viraston rooli tulisi olla kokonaisvaltainen. Sen toteutuminen jää esityksessä vielä hieman epäselväksi, sillä myös elinvoimakkeskuksille on esitysluonnoksessa annettu tehtäväksi jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä edistää ympäristöhankkeiden toteuttamista. Työnjako tulee pitää selkeänä. Asiakaslähtöisyys ja yhden luukun periaatteen toteutuminen vaatii että lupa- ja valvontavirastolta saadaan myös ympäristölupiin liittyvää neuvontaa.

Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin kuuluu esitysluonnoksen mukaan varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen. Lapin kauppakamari muistuttaa, että tehtävän toteuttaminen vaatii tiivistä yhteistyötä alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Yritysten kriittinen rooli alueellisessa varautumisessa tulee huomioida.

Esityksen mukaan lupa- ja valvontavirastolle tulee alueiden käytön ohjaus-, suunnittelu- ja valvontatehtäviä. Nykyisin valtion aluehallinnolla ei ole ollut alueiden käytön ohjaustehtävää, ainoastaan edistäminen. Lapin kauppakamari näkee, että nyt valmisteilla olevassa valtion aluehallintouudistuksessa alueidenkäytön ohjausta ja suunnittelua ei tule säätää lupa- ja valvontavirastolle, vaan edistämisenäkökulma olisi riittävä.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Esitysluonnoksessa ei oteta kantaa lupa- ja valvontaviraston toimipaikkojen sijaintiin, vaan todetaan että virastolla on toimipaikka kaikilla hyvinvointialueiden yhteistoiminta-alueilla. Lapin kauppakamari korostaa, että lupa- ja valvontaviraston tehtävien laadukas hoitaminen vaatii vahvaa alueellista ja paikallista tuntemusta. Valtionhallinnon aito alueellinen läsnäolo on turvattava.

Aluehallinnon aidon läsnäolon merkitys korostuu erityisolosuhteiden alueilla. Lapilla pinta-ala on kolmasosa Suomesta, maarajaa kolmeen valtioon, Lappi on lähes kokonaisuudessaan poronhoitoaluetta ja Euroopan ainoan alkuperäiskansan saamelaiden kotiseutualue on Lapissa.

Lapin kauppakamari vastustaa sitä, että uudistuksessa valtakunnalliselle virastolle tulisi viisi toimialuetta tällä hetkellä voimassa olevan kuuden sijaan ja karsinta tehtäisiin yhdistämällä Lapin ja Pohjois-Suomen toimialueet yhdeksi toimialueeksi, jonka koko olisi käytännössä puoli Suomea.

Lupa- ja valvontaviraston tehtävien keskittämisessä on varmistettava keskitettyjä tehtäviä hoitaviin virastoihin myös riittävät resurssit. Esimerkiksi luonnoksessa hallituksen esitykseksi kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteispisteestä uudeksi yhteispisteviranomaiseksi esitetään Pohjois-Suomen aluehallintoviranomaista.

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lupa- ja valvontaviraston toiminta-ajatuksessa on keskeisesti mukana asiakaslähtöisyys. Esitämme, että myös viraston tulosohjaukseen lisätään velvoite määritellä asiakkaalle palvelulupaus, etenkin määräajat asiakkaiden hakemuksien käsittelyssä ja lupaprosessien kestossa.

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lapin kauppakamarin näkemyksen mukaan elinvoimakeskusten onnistumista kuvaa parhaiten se, että yritykset saavat tarkoituksenmukaisia palveluita sujuvasti ja oikea-aikaisesti. Mielestämme uudistuksessa tulisi näkyä vielä vahvemmin yrityslähtöisen kasvun edistäminen ja tukeminen.

Esityksessä olevan toiminta-ajatuksen mukaan elinvoimakeskukset toimivat asiakaslähtöisesti, digitalisaatiota hyödyntäen ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Meneillään on niin mittava kokonaisuus eri uudistuksia, että on vaikea muodostaa kokonaisnäkemystä ja arvioida, miten eri palvelujen kokonaisuus jatkossa toimii asiakkaiden näkökulmasta. Näkemyksemme mukaan palvelukokonaisuuksien toimintaan juuri asiakasnäkökulmasta tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudistusvaiheessa pitää huolehtia selkeästä viestinnästä asiakkaille, asioiden hoito ei saa vaarantua eikä palvelukatkoksia saa syntyä.

Elinvoimakeskusten lukumäärästä, toimialueista ja toimipaikoista säädetään erikseen valtioneuvoston asetuksella. Lapin kauppakamari korostaa, että elinvoimakeskuksen tehtävien laadukas hoitaminen vaatii vahvaa alueellista ja paikallista tuntemusta ja aitoa läsnäoloa alueella. Läsnäolon ja aluetuntemuksen merkitys korostuu, kun alueella on lukuisia erityispiirteitä. Lapin pinta-ala on kolmasosa Suomesta, välimatkat ovat pitkiä, maarajaa kolmeen valtioon, investointipotentiaali kohoaa lähes 40 miljardiin euroon ja elinkeinoelämässä vahva erikoistuminen tiettyihin toimialoihin, joka myös vaihtelee kunnittain ja seutukunnittain. Elinvoimakeskukset tulee resursoida niin, että aito alueellinen läsnäolo turvataan. Asiakkaiden asiointimatkojen ei tule pidentyä.

Aluehallinnon uudistuksessa on erittäin tärkeää määritellä uusien toimijoiden käytännön roolit ja tehtävät selkeiksi. Pitää myös määritellä, miten aluekehittämisen vastuut jakautuvat eri toimijoiden välillä. Hyvät yhteistyökäytännöt luodaan aluetasolla. Kaikilla alueen toimijoilla tulee olla yhteinen tilannekuva ja ymmärrys alueellisen elinkeinokentän erityispiirteistä, ja kasvua tulee hakea alueen lähtökohdista ja vahvuuksista nouseen.

Elinvoimakeskusten tehtävät on määritelty laajasti ja yleisluonteisesti, ja toiminnasta on monia yhdyspintoja alueen eri toimijoiden työhön. Esitämme, että elinvoimakeskusten tehtävissä huomioitaisiin maakuntaohjelman edistäminen. Elinvoimakeskuksilla on lukuisia yhdyspintoja myös esimerkiksi kehitysyhtiöiden, TKI-keskittymien, kauppakamarien jne. tehtävien kanssa. On tärkeää, että tätä verkostoa käsitellään myös kokonaisuutena ja tehdään yhteistä valmistelua. Lapin kauppakamari esittää, että toimiva malli voisi olla alueellinen neuvottelukunta, jonka puitteissa elinkeinoelämän edustajat kuten kauppakamari, voivat myös virallisesti osallistua toimintaan.

Esityksen mukaan valtakunnallisesti keskitettäviä tehtäviä olisi runsaasti. Tämä heikentää yksittäisiä elinvoimakeskuksia ja on vaara, että niistä ei muodostu aidosti monialaisia yksikköjä, jotka palvelevat asiakkaita alueellaan kokonaisvaltaisesti. Keskitetyt tehtävät tulisi jakaa mahdollisimman tasapuolisesti eri alueiden toimipaikkojen kesken huomioiden alueiden erityispiirteet. Mielestämme tehtävien keskittämistä tulisi yleisesti tehdä vain painavin perustein.

Yksi keskeinen elinvoimakeskusten tehtävä on yritysten kansainvälistymisen tukeminen. Elinvoimakeskuksista on rakennettava yhden luokun reitti maakunnista maailmalle, mikä tarkoittaa vahvaa liittymäpintaa Team Finland-verkostoon. Tällä hetkellä Team Finlandin alueellinen toiminta on ollut hyvin vähäistä. Esitämme, että elinvoimakeskukselle varattaisiin resursseja myös investointien edistämistä varten etenkin sellaisilla alueilla, jossa alueellista investointien edistämistyötä ei vielä tehdä. Tässä työssä tärkeä liittymäpinta olisi myös Invest in Finland.

Elinvoimakeskuksilla on merkittävä rooli TKI-panostusten kasvattamisessa. Jotta valtion TKI-panostuksilla onnistutaan vivuttamaan yksityistä TKI-rahoitusta ja TKI-toimintaa tekevien yritysten määrä kasvaa, pitää TKI-rahoitukseen liittyvät haku- ja palveluprosessien olla selkeitä ja asiakaslähtöisiä.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

-

Baas Hanna
Lapin kauppakamari